

Károlyfalvi Olga

Valamikor

Versek

2012

TARTALOM

1. Valamikor
2. Szomorúfűz...
3. A szél útján
4. Védett mélységek...
5. Kárpátalja
6. Tisza mentén
7. Nyári emlék
8. Kanadai éjszaka...
9. Amerre járok mind enyém...
10. Tavaszi ébredés...
11. Ezüstös hold
12. Éji álom
13. Búcsú a nyártól
14. Elhullott álmok
15. Kanadai fenyő
16. A hold útja
17. Új élet
18. Emlék
19. Tavaszi szellő
20. Az ősz
21. Téli élet
22. Chippewáknak ősi földje
23. Két fordítás
    Johann Wolfgang Goethe: A vándor éji dala
    A navaho
24. Valamikor – egy emlékezés lezárult
25. Képek jegyzéke

Valamikor

Valamikor – talán igaz se volt
Mikor a déli harang messze szólt
Túl városon, keresztül berkeken
Majd áhítattal elhalt csendesen.

Szabad szívem is megindult velem
Mentem a vadvirágos földeken
Könnyű léptekkel, mezítlábason
A nap ragyogott fiatal arcomon.

Fehér felhő félénken vontatott
Látóhatárral egyé olvadott
Kacsák úszkáltak a kis tó felett
A fű között egy vadnyúl reszketett.

Az alföldi táj hozzám tartozott
A szőke szellő régi dalt hozott
Legendák népe, kérges volt kezük
Velem nőttek, vagy én nőtem velük?

Zsíros talajban ott érett a lét
Asztalok várták hű ígéretét
És friss kenyérért könyörgött a száj
Míg évről-évre megújult a táj.

Gémeskút állt a tanyák közepén
Kertjükben összegyűlt a seregély
S a vén eperfák lombjai között
Áldott gyümölcs pirosba öltözött.

Átjárón túl, a vasúthoz közel
Nagy ház állott és kerítés kővel
Szürke pad volt kökénybokor tövén
Ott pihentem, Édesanyám ölén...

Szomorúfűz...

A Tisza lassan folydogált,
Szőke fodra itt-ott megállt
A mélybehulló part öléen,
Szomorúfűzek közelén.

A fűzfa lombja csillogott
Fényt, a napsugártól lopott,
Pára csókjától öntözött
Ezüstös zöldbe öltözött.

Víz, a habját egyre úzta,
S a vágó ágakba tűzte.
A fűzfa lombja reszketett
Tán a Tiszába szeretett?

1999. július 3.

A szél útján

Égi pályáját járja már a hold
Sugarával a föld találkozott
Csendes magányban, a félhomályban
Csillagok ittak éji harmatot.

Szendergő sóhaj, ha megremegett
Fuvallat szórta vágyát szerteszét,
S tükör testével a Tisza folyó
Mint alvajáró hunyta be szemét.

Keskeny karokkal a kecses fűzfák
Cirógatták a víz ezüst arcát,
S a Göncölszekér csillogva húzta
Névtelen álmok színes halmazát.

Vásárhely szélén, magas gát mélyén
A vadrózsa édes illata hullt
Bársonyos útján, ernyedten, lustán
Egy vándor szellő megindult alul.

Nyitott ablaknál karom kitártam
Felkapta lelkem, hurcolta a szél
Ahol a rónán, akácok lombján
Most és örökké csak a múlt mesél.

Védett mélységek...

Szeretek magamban lenni
Rejtett ismeretre lelni,
Mert az őszinte gondolat
Meglátásokat osztogat.

Csillogó tettek és szavak
Gyakran útszélre hullanak
Nem hagynak mást, csupán romot
Míg a csalódást hordozod.

Tapasztaltok szekerén
Nytott szemmel utaztam én
Hítem, reményem nem fogyott
A nap új álmokat hozott.

Sötét kis zugban, ott belül
Védett mélységek titka ül
Örök életbe elviszem
Isten megérti, úgy hiszem...

Kárpátalja

Kárpátalján, erdős völgyben
Moha fedte puha zöldben
A napsugár arany lába
Belép pompás otthonába,
S a magasló hegyek között
Jár a föld és égbolt között,
Tiszta légben fehér felhő
Követi egy kevély szellő
Szakadozik az uszálya
Fénylő kék marad utána.
Hűvös patak halkan mormol
Titokzatos, mély torokból
Cikázó pizstrángok felett
Ringatja a leveleket
Magas menny fürdik tükrében
Víz nem ragyoghat büszkébben!
Bokron madárka énekel,
Emberi szív nem éri fel
Talán a hű párját várja
Ki a fenyőerdőt járja?
Törpe nyírfák kigúnyolják
Csalódottsággal csúfolják
Remeg szárnya, édes vágya,
Üres a vadrózsa ágya
Ne félj, ne félj kicsi madár
Átölel a virágos nyár
Friss levegő a réten át
Hozza a fenyők illatát
Meksúgják, párod mit üzen
Te tudhatod – más senki sem.

Kárpátalja szép világom
Szemeimet, ha bezárom
Most is és örökre látom...

Tisza mentén

Az Alföldön, lenn a mélyben
Ragyog a fű a napfényben
Kankalin az utak mentén
Átkukucskál törpe cserjén
Ugrádozó kis verebek
A tó mellé telepszene
Báránfelhők fenn az égen
Hóféhéren húznak szépen.
Áldott bőség a földeken
Amit szeretsz, mind megterem
Elfekszik a messzeségben
Egy titkos kéz tenyerében...

Meglepő a jóslat bennem
Egyszer talán majd ott fekszem
Sötét földtakaró alatt
Ami volt, felettem marad...
Békességben lesz-e részem
Örök élet törvényében?
Életutamat úgy jártam
Emlékeimre vigyáztam,
Gazdag arany búzatáblák
Nytott szívemet átjárják
Látványukat lelkem vitte
Országokon át messzire.
Fürödtem a szőke árban
Szomorúfűz árnyékában
Tisza mentén, ott születtem,
Bánát könnye ég szememben,
Kárpát ködét, amíg bírta
Magyar vérem itta, itta.
Isten tudja, sokat éltem
Sosem hagyott el reményem

Nyári emlék

Virág borította sövény
Gerjeszti édes illatát
Szürketéglás házam tövén
Rózsák szívják nap sugarát.

Tarka lepkék, álmos lepkék
Gyengén lebben kicsi szárnyuk
A kertemet mind ellepték
Beteljesülhet-e vágyuk?

Soha nem volt ilyen meleg
Folyondárok húsbe húznak,
Rezgőpázsit, ha megremeg
Magocskái mind kihullnak.

Almafámon madársereg
Messze tájról, most pihennek
Idő halad, gyorsan pereg
Hajnalban majd útra kelnek.

Utam mentén magas szilfák
Szőlő epedő fürtje hívogat
A levüket dongók szívják
Enyhíteni a szomjukat.

Fekete föld szíve feszül
Zsírosan tekint az égre
Megérett a búza belül
Itt van az aratás végre.

Amikor már elmúlt a nyár,
S leveleket kerget a szél
Tudom, hogy szíved visszajár
Emlékem mindig benned él...

1999 nyár

Kanadai éjszaka...

A nap elszórja rőt tüzét,
Hívogatja az éj szüzét
Meleg szél surran dombon át
Keresné csendes otthonát.
A fáknek lombja feketén
Nyújtózkodik a völgy ölén
Hosszú árnyékuk elterül
Amint a hold előkerül.
Az ezüstszürke láp felett
Táncoló, apró fény vezet,
A nádas ködbe öltözik
Búbosvöcsök már őrködik
És felveri az éjszakát
Üzenetül vigye szavát,
Ne aludjék senki mélyen
A sötétben, a veszélyben.
Széles szárnyakkal sas repül
Szeme a távolba merül
Titkos fenyőerdő alatt
Az indián lopva halad,
Ő tudja útját egyedül
És a Nagy Szellem ott felül...

Amerre járok mind enyém...

Szívem csendben lüktet belül
Térségében ott elmerül
Zölde tenger, szőke folyó
Fodros habjuk oly csillogó
Napsugár a táncát ropja
Fényözönét ontja, szórja
S ha jó az éj, magas égen
Csillagok ragyognak nékem.
Lámpák égnek benn szerteszét
Sötét bársonyok díszeként,
Oltár lebeg a föld felett
Mennyet imádság tölti meg.

Amerre nézek mind enyém
Ezer látvány csak hull belém.

Itt van a sarkon már a nyár
Pipacstól piros a határ
Gabona érik, hajladoz
Áldott magjától roskadoz.

Ha jó az ősz, a levelet
Halvány sárgára festi meg
Hűvös szellő azt meséli
Elmúlástól nem kell félni.

Tél-időben a berkeket
Hófehér pelyhek lepik meg
Tekintetem, amit beér
A fáradt föld pihenni tér.

De hamar itt a kikelet
Újjá születni így lehet
Rügyekkel teljes tavaszon
Szeretlek én nagyon, nagyon...

Tavaszi ébredés...

Bontakozik a táj felett
Új étellel a természet
A levelek arany-zöldek
Vadvirágok gyorsan nőnek
Ibolyák az erdőszélen
M megbújnak a fák tövében
Friss harmattól ragyog a fű
Díszíti a gyermekláncfű
Patakocskák megduzzadnak
Itt-ott kis tavak buggyannak
Pára-csókolta domb körül
A napsugár szomjasan ül.
Kedves, boldog madárhangok
Velük csengnek a harangok
Kék az ég, mint a víz tükre
Illat száll a kéményfüstre
Szomorúfűz ága hajlik
Csendben hozsanna hallatszik
Édes szellő, libben, táncol
Ilyen szépet nem lát máshol
Csak a magyar falu végén
A szőke Tisza mentében...

1998. július 6.

Ezüstös hold

Ezüstös hold figyelt a táj felett
A fák levele gyengén remegett,
Szellemelek surrantak a réten át
Éj bontogatta puha fátyolát
Nem láthatják a földi szemek –
Ők már megszűntek lenni emberek,
A suttogó szél lágy fuvallatán
Olykor egy sóhaj hallatszott csupán –
Minden sóhajt nyöszörgés követett,
S a földre egy új élet született.
Fák és virágok finom illata
Vitte a vándor lelkeket haza,
A hold sugara sziporkázva hullt –
Egy titkos kéz, értük lassan kinyúlt,
S az égben a csillaglámpák megett
Ott vár rájuk a tiszta szeretet...

1999. február 21.

Éji álom

Amikor az éj már leszállt,
S imádság ül a szíveken,
A természet is elpihen.

Az álom fényes vonatán
Tűnnek a kilométerek
Emlékekkel nálad leszek.

Utamat kíséri a hold
Egyedül sohasem vagyok,
Vezérelnek a csillagok.

A hársfa lombja, illata
Átöleli a testemet –
Mint ismerős, úgy emleget.

Néha gyengén lebben a szél,
De a békés dombok alján
Megnyugszik a föld harasztján.

Talán csak a lelkem beteg,
Ne vigyen olyan messze még
A holdsugaras tiszta ég!

A Göncölszekér oldalán
Villogó szikra leszakad,
S kitárt karomban ott marad.

Fenn, az Úristen kapuján
Magányos lélek integet –
Emlékezz, hogy szerettelek!

Távolban már a virradat
Színes oltára ragyogott
S az álmaimmal áldozott...

Búcsú a nyártól

Sugártól égő nyári nappalon
Szétekintek a meleg udvaron
A kert mögött, a füves téren át
Édes somkóró terjeszti szagát.
Egy vándor szellő fújdogál alul,
S a tüskerózsa virága lehull –
Tűnnek a szirmok és múlik a nyár
Másik évszak jön – az idő lejár.
Piros madarak, bátor vándorok
Követem őket, hogyha álmodok
Fárasztó útjuk, már délre vezet
Szárnyuk megvívja a magas eget
A Tisza vize mély árnyékra lel
A fűzfák ága csak sóhajt lehel
Távoli dombsor, ahogy volt – marad
Szittyá vitézek pihennek alant,
Elmúlás nincsen – örök élet int
Hű tenyerén az Isten tartja mind.
Az érett búzák táblája mögött
Tilinkó hangja messze költözött
Szél ringatja a búzafejeket
Az éles sarló nem ejt sebeket
Mert éltet adó kenyeret arat
Éhes ajkakon hála szavakat,
Falú végén a kukorica szár,
Termésével már megszedésre vár –
Eső készül, a mennydörgés zajos
Az égbolt színe sötét, zavaros
Holnap talán az ősz visszhangja kél
Talpam alatt a sok sárga levél...

Elhullott álmok

Csillogó szemű kisgyermek voltam
Gondtalan szívvel folyton daloltam
Ártatlanul, bízón szerettem
Az emberekre ránevettem.

Kérő szemekkel mesére vártam
Ha anyai kéz ölelte vállam,
S a mese szárnyán messze, messze
Elrepültem a tündéerkertbe.

Láttam magam arany ruhában
Futkározni a napsugárban
Gyémántvirágok szikráztak rajtam,
S a könnyezőknék mind odaadtam.

Csillogó szemű kisgyermek voltam
Az álmaimat, óh hova szórtam?
Elfogytak lassan, megfakultak
Az őszi szélben mind szerte hulltak.

Én itt maradtam, és egyre várok,
Hogy visszatérnek hozzám az álmok.

Kanadai fenyő

Tülevelű büszke fenyő
Csúcsát követni is nehéz,
Egyenesen és merészen
A távoli tájakra néz.

Búcsúzóul a nap ráhull
Simogatja az alkonyat
Gyengéden, mint a puha kezek
Érintik öreg arcodat.

Derengéskor a sűrű köd
Átlép a virradat felett.
S eltűnik a büszke fenyő
A tejszínű fátyol megett.

Tekinteted homály fedi
Hangok kelnek innen és túl,
Füleidben lüktet a zaj,
S fokozódik, egyre vadul.

A tájon, hol minden békés
Ki zavarhatja a csendet?
Évezredek sora óta
Természet tartja a rendet.

Megtisztul a lég lassacskán,
S amint körbetekint szemed
Kebledben a szíved kihűl
Látod, de hinni nem mered.

A zöld fenyő mind ott fekszik
Bénultan, holtan, ridegen
Fűrészek vágják testüket
A táj megtépett, idegen.

Tutajok húznak messzire
Zsilip nyílik, az út szabad
Folyó szaggatja kérgüket
Utánuk egy-két csonk marad.

A hold útja

Valahol, a dombok mögött
A telihold már őrkdött
Sietett a sötétségben
Ezüstsugaras fényében
Bagoly huhogott a völgyben
Lombos ágon – büszke tölgyben
Kicsi éltek, bizony félték
Míg az odújukba tértek.

A hold, hogy magasba kúszott
Éji homálytól már búcsúzott
Lehullott szikrás palástja
Fáradt föld széles vállára
Ragyogott a magyar róna
S a keresztes templom tornya
S kiket nyugtalanság bántott
Aludtak csillogó álmot.

Új élet

Hegyek felett a ködpára lebeg
És beborítja a magas eget
A föld mélyén, a nagy folyókon át
A fehér permet ringatja magát
A fáknek lombja homályba merül
Nem sejtí senki, hogy mi van belül
Átláthatatlan az egész határ
Ég, s föld között egy lélek titka jár.
Elvándorol a mennynek ajtaján
Tekintete egy háznak ablakán
Mint puha selyem úszik a ködön
Idő megáll a keresztes kövön
Talán hallod, hogy valaki beszél,
S az angyaloknak kórusa zenél.
A könny pereg, a szív húrja szakad,
De elmúlásból új élet fakad.

Emlék

Az emlék oly szép
Nem régen volt még

Alföldi tájon
Arany kalászon

A búza érett
Még égre nézett

Pipacsok szirma
A fényt beszívta

Madarak szálltak
Szabad határnak

S a méla csöndben
Ős fákkal szemben

Zöldellő réten
Kereszt tövében

Zsolozsma zengett
A nap merengett

Mint fehér pelyhek
Felhők lebegtek

S szívünkbe zártuk
Vadrózsás álmunk

Tavaszi szellő

Tavaszi szellő dalol a pusztán
Csillogva hajlong, reszket a fű
Nyílik a nárcisz, sok ezer más is
Zöldell a búza, de gyönyörű!

Távolból templom harangja hallik
Lüktet az élet, pezseg a vér
Tavaszi vágyak, repdeső szárnyak
Titkotok lopja, hordja a szél.

Csendes a tó, és tükre oly tiszta,
Mint az én Édesanyám szeme
A rónaságon, furulyás tájon
Újjá éled az Alföld szíve.

Akácfa lombja, virágát bontja
Üde illata messzire száll –
Törtető ágán, dús koronáján
Otthont talál a vándormadár.

Tavaszi szél dalol a pusztán
Ragyog a napfény, szép a világ –
Fentről az égből, felhőtlen kékből
Szerető Isten tekint reánk.

Az ősz

A kéklő égen felhők futnak át
A nagy természet hűsíti magát
A kalendárban szeptemberre jár
Utazik délre a vándormadár.

Nem régen még tavaszi vágy fakadt –
Vadrózsák álma a nyárra maradt
Meleg sugártól ragyogott a táj
Érett gyümölcstől piroslott az ág.

Az őszi este, mind elcsendesül
A szél, ha kél, a fák között elül
A nap vörös a mennybolt peremén
Harangzúgáskor imádkozom én.

A sík vidék magánya végtelen
Ködpara ül a hideg köveken
A barázdákban elfekszik a por –
Csapos hordókban készen áll a bor.

Levelek gyűlnek a bokrok tövén
Szellő sodorja a róna ölén
A csodás színek milliója száll –
Sírjába zárja a magyar határ.

Az elmúlásba rejtezik a lét,
Könny áztatja a búcsúzó szemét –
Óh add nekem a szívem melegét,
Hogy csillag útján érezzem kezét!

Téli élet

Fénylő sugarak tündöklő napon
Betáncolnak a szobaablakon
Minden fehér, mit tekintet beér,
A szüzi úton gördül egy szekér.

Udvarokon, a farakás, ha nő
Az illatáról tudod, hogy fenyő
A fák fagyosan nézik az eget –
Vadludak szárnya messzire vezet.

Hólabdák árja szalad szertesztét
A fiatalság dörzsöli kezét
A kertek alatt zajlik a csata –
Piros orcával térhetnek haza.

Lakóhelyeknél a hó kupaca
Csak egyre nő – még látszik a tanya –
Az istállóban nyugtalan a ló
Szabad az út, a szánkónak való.

A gomolyfelhők szórják a pihét
Csizmák csiszolják a járda követ –
A kandallóban áldott a meleg
A kémény füstjét viszik a szelek.

Az örökzöldek szépsége talán
Eleven szín a téli kép falán
Remény éled az öreg föld szívéen
Tavasza váró győzelmes hitén.

Chippewáknak ősi földje

Széttekintesz e táj felett
S alig hiszed, mit lát szemed
Magas növény, félig vízben
Imádság derül a szívben

Beláthatatlan földeken
Hol a híres vad rizs terem
S pompázik a napsugárban,
Színt változtat szélforgásban

Aratás jön szeptemberben
Gondos indián kezekben
Boldogság e földrészen élni
Áldással, pihenni térni

A bőséges, ízes vadak
Eléd friss falatot adnak
A bogyók is utad állják
Csak megszedésüket várják

Chippewáknak ősi földje
Manitou az őrzője...

Két fordítás

Johann Wolfgang Goethe: A vándor éji dala

(Wanderers Nachtlied)

Te, aki a mennyben vagy
Szenvedést, bajt csendesítesz
Bár a nyomor duplán nagy
Kétszeresen felüdütesz
Elfáradok a zsongásban
Mért e sérelem, s érzelem?
Édes béke,
Térj, oh térj be kebelembe!

A navaho

Szépségben hisz a navaho
Mert szíve tiszta, mint a hó
Hittel hordja magában ő,
Mi életével egyre nő:
„Elöttem a szépség vezet
Mögöttem a szépség követ
Alattam a szépség terül
Felettem a szépség derül,
Szépségben járok szüntelen.”
(angolból)

(Chippewa és navaho Kanadában élő indián törzsek)

Valamikor – egy emlékezés lezárult

2007 elején jelent meg Domján Sándorné, Károlyfalvi Olga – Olga néni *Emlékiül Kanadából* című verskötete, mely 2010-ben, még néhány további verssel kibővítve felkerült a Magyar Elektronikus Könyvtárba.

Az *Emlékiül Kanadából* könyv és e gyűjtemény verseit olvasva sokan naiv, a természet ihlette költeményekre vagy nosztalgiaversekre gondolnak. Valóban, e versek képi-hangulati világa többnyire a természet képeitől kapott ihletet. Azonban a természeti képek mögött rendkívül mély érzések jelennek meg.

A Kanadából az utóbbi évek során hazaküldött, talán kissé zsánerszerű versek a Magyar Alföld, a magyar élet, a magyar táj örök szépségét, feledhetetlen hangulatát, elmúlhatatlan érzéseit, lelkiségét tárják elénk. A versekben felcsillan Isten a természetet teremtő alkotó műve, gondviselése az emberek felé. De a becsületes, dolgos alföldi magyar nép szeretete, megbecsülése hangja is.

Több vers természeti képe között érezhető a felsejlő fájdalom, a soha el nem múló szeretet élete már majd' két évtizede elvesztett társa iránt.

Mindenképp megjegyzendő, hogy e versek túlnyomó része az elmúlt évtizedekben, Kanadában született. A szerző lelkét, tollát megihlették a családi emlékek, az ifjúkor városa, Orosháza, fiatalságának kora, a világháború is.

A magyar táj örök varázsa, üzenete kitörölhetetlenül beíródott a szerző lelkébe. Szép verseket ihletett az új haza, az Európa-méretű, csodálatos természeti adottságokkal rendelkező Kanada természeti varázsa is.

Az emlékezés, az alkotás most véget ért. A szerző, aki 1919. március 21-én, a bánáti Melencén született, idén júniusban befejezte földi életútját. Verseiben olvashatóan, vágyott arra, hogy majd magyar hazája földjében pihenhessen, de új hazájában, ahol férje, Domján Sándor is nyugszik, találta meg nyughelyét.

Tízgyermekes vasutas családból, Orosházáról indult el pályafutása. A legkorábbi felmenők evangélikus hitük miatt jöttek Zombárról Orosházára. A szülők: Károlyfalvi Béla (1880-1944) és az édesanya, Szomják Ilona (1885-1975) a hajdani Osztrák-Magyar Monarchia délvidéki területei több állomásán szolgáltak, az édesapa, mint állomásfőnök, az édesanya, mint pénztáros. A család felmenői, tág rokonsága mind az ekkor kivirágzó Magyar Királyi Államvasutakhoz kapcsolódott. Károlyfalvi Béla édesapja, János lépett elsőként a MÁV szolgálatába, 1868-ban. Az anyai ágon az édesapa, Szomják József szintén magas beosztást töltött be, a testvér Szomják Elemér a szegedi állomás osztályfőnöke volt.

Trianon tragédiáját követően a családnak el kellett hagynia a Délvidéket, a szülők a Dél-Alföld tiszta, virágos kis állomásain szolgáltak. /Szentkút, Orosházi tanyák, Kútvölgy/

A gyerekek, akárcsak az anyai ágon rokon kiskunfélegyházi Hermann-fiúk, az állomások mindennapjaiban nőttek fel. A család végül Orosházára tért vissza.

Érdekes lehetett a 30-as, 40-es évek Orosházája, ahol együtt élt a szegénység és a szolid jólét, katolikus, református, evangélikus és unitárius napszámosok, iparosok, kis- és középparasztok, tisztességes hivatalnokok, pedagógusok katonák éltek együtt becsületben, mondhatni harmóniában a segítőkész, jó szándékú, lényegében teljesen beilleszkedett zsidó kereskedőkkel, iparosokkal, értelmiségekkel.

A város iskolarendszere, egyházi és szellemi élete toleráns, együttműködő volt, intézményeiből nagyszámú tehetség indult el.

A tíz gyerek ebben a milliőben nőtt fel, és indult el életútjára, mely az ilyen létszámú család miatt természetesen nem lehetett anyagi értelemben bebiztosítva. A 30-as évek második fele azonban, a nehézségek ellenére, egy emelkedő, lélekben erősödő ország volt, mely feladatokkal várta ifjúságát.

Tehát a nehézségek ellenére is reményteljes időszakban lépett a tíz testvér az ifjúság, a felnőtté válás útjára.

Sajnálatosan rövid időt kaptak Ilona (1907-35) és Sándor (1915-36), a tehetséges fiú, aki a szegedi dómban még a nagy kultuszminiszter ravatalánál is díszőrséget állt, egy megfázás miatt az érettségit megelőzően halt meg.

A többi testvér a család hagyományainak megfelelően az orosházi polgári, vagy az evangélikus gimnázium után a MÁV szolgálatába lépett. Aranka (1910-91) pénztáros lett, János (1916-89) az érettségit követően 1976-ig szolgálta a MÁV-ot, mint a Szeged-Rókus pályaudvar kereskedelmi főnöke vonult nyugállományba. Teréz (1930-2005) csak rövid ideig dolgozott a MÁV-nál. Elemér (1926-92) kereskedelmi, József (1922-2007) forgalmi területen léptek a MÁV szolgálatába.

Nagy élmény, öröm volt a felszabadult, visszatért területeken dolgozni, különösen Észak-Erdélyben. A négy évre újra magyar és szabad Kolozsvár emlékei, hangulata, fényei örök emléket jelentettek. A szállásadó Török Iván gróf a magyar vasutasoktól sokszor a lakbért sem fogadta el.

Olga (1919-2012) a gyors- és gépírói iskolát végezte el, csak rövid ideig dolgozott a MÁV-nál, 1945 után elhagyta az országot, Angliába, majd Kanadába került. Itt kötött házasságot az eredetileg Páparól származott Domján Sándor magyar királyi honvéd századossal.

Elismert tanítónő lett Ibolya (1909-93). A Dont is megjárta, mint evangélikus táborigazgató főhadnagy Károlyfalvi Béla (1912-1990). Itt alakult ki bajtársias barátsága Szurmay Tibor alezredessel. 1944-ben a Deák-téri templomban szolgált, 1945 tavaszán Dániában esett hadifogságba, ahol Pohly János római katolikus táborigazgató őrnaggyal, több lelkésszel és nagyszámú honvéddal együtt voltak 1946-ig a dániai és németországi hadifogolytáborokban, majd ő is Kanadába távozott, ahol hosszú ideig szolgált magyar nyelvű gyülekezetekben.

A háborút a család az ostromlott Budapesten élte át, a Deák-téri óvóhelyen. Elemér és József itt a lehetőség szerint segítették a menekülőket, a sérülteket, a zsidókat.

Az ostrom poklát követően a testvérek a MÁV-nál, vagy más munkaterületen kezdték újra az életet. A régi szaktudásra szükség volt, a szovjet szállítások érdeke vette le a Gulagra induló vonatról a vasutas testvéreket.

A Kanadába távozott Olgát csak 1974-ben, Bélát 1989-ben látták viszont a testvérek.

A MÁV a régi szakértelem alapján működhetett tovább 1945, majd 1949 után is.

A lányok és a fiúk családalapítása a 40-es 50-es években történt, itt azonban csak egy generáció életútjára, küzdelmére szeretnénk kitérni. Zárójelben, csak egy kivételt teszünk, Ibolya és Halász Ferenc mérnök egyik fia, Halász Géza (1948-2011), aki filmesztétikával is foglalkozott, sokat tett e versek összegyűjtéséért.

A kommunizmus ellenérzést keltett a családban, ennek ellenére becsülettel végezték a munkájukat. József volt pártonkívüliként az ország egyik legfiatalabb főtisztje az 50-es években.

A forradalom lelkesedése magával ragadta Elemért és Józsefet, Orosházán és Vésztőn kapcsolódtak be az eseményekbe. Ennek letartóztatás, állásvesztés lett a következménye, majd jelentős erőfeszítéssel lehetett talpra állni. A konszolidálódó viszonyok ellenére a bélyeg megmaradt, egészen a rendszerváltásig.

A testvérek egy részénél a gyerekek, az unokák töltötték be a nyugdíjas éveket, de mivel csak egy generáció életútja tartozik szorosabban a szerző verseihez, róluk itt nem esik szó. A család részletes története egyébként megtalálható Kis A. Sándor: *Mi orosházaiak* című könyvében.

Nehéz feltételek között, szüleiktől kapott becsülettel, hazaszeretettel, reményekkel indult el egy generáció az élet útján. A XX. század viharait kisemberként átélve, szétszóratás, számos méltánytalanság is osztályrészük lett. Útjuk, pályájuk, életük élményei, világuk, akárcsak a versek szerzőjéé már csak versbe foglalt érzés és emlék.

Dr. Károlyfalvi József

Képek jegyzéke

Borító: Alföldi táj

1. A szülők 1900 körül
2. A szülők és gyerekek - 10-es évek
3. Károlyfalvi Béla, mint tábori lelkész
4. Károlyfalvi Sándor 1935 körül
5. Károlyfalvi József Kabódy Ferenc vasutastársával Kolozsváron, a házsongárdi temetőben
6. Károlyfalvi Olga a 40-es években
7. Az édesanya és a testvérek az 50-es években
8. Károlyfalvi János
9. Domján Sándor és Károlyfalvi Olga Kanadában, házuk előtt - 90-es évek
10. Halász Géza édesanyjával
11. Károlyfalvi Béla keresztel
12. Hadifogoly tábori lelkészek. Közöttük Czódor István, Pohly János és Károlyfalvi Béla
13. Kanada varázsa és őre
14. Az orosházi evangélikus templom

KÉPEK

A szülők 1900 körül

A szülők és gyerekek - 10-es évek

Károlyfalvi Béla, mint tábori lelkész

Károlyfalvi Sándor 1935 körül

Károlyfalvi József Kabódy Ferenc vasutastársával Kolozsváron, a házsongárdi temetőben

Károlyfalvi Olga a 40-es években

Az édesanya és a testvérek az 50-es években

Károlyfalvi János

Domján Sándor és Károlyfalvi Olga Kanadában, házuk előtt - 90-es évek

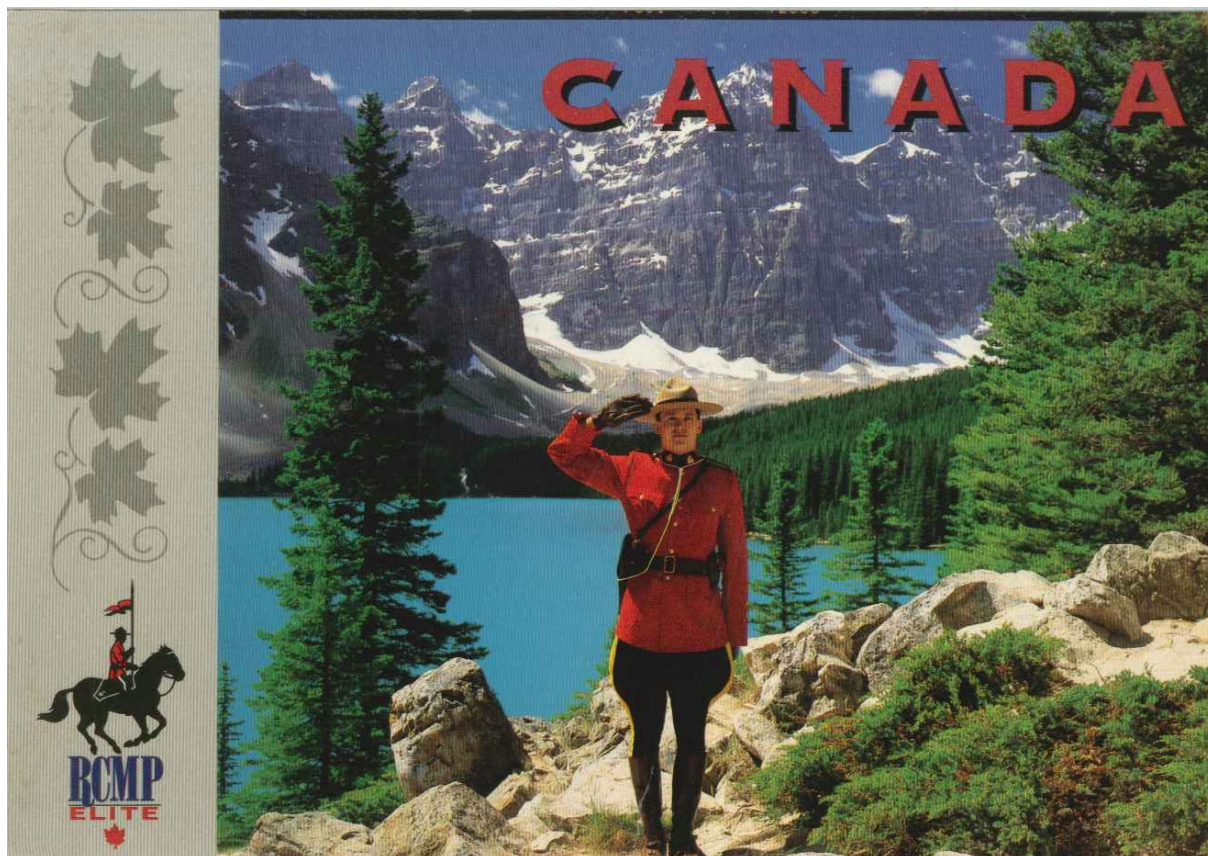
Halász Géza édesanyjával

Károlyfalvi Béla keresztel

Hadifogoly tábori lelkészek. Köztük Czódor István, Pohly János és Károlyfalvi Béla

Kanada varázsa és őre

Az orosházi evangélikus templom